

4. Балюк Г. І. Проблеми кодифікації та реалізації екологічного законодавства України / Г. І. Балюк // Фіксований виступ на круглому столі: «Екологічний кодекс: міфи та реальність». – Київ, 12-13 травня 2005 р. – С. 3.

УДК 341.226(043.2)

Горбуля О. А., Самоха Д. А., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н., доцент

ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА БЕЗПЕКУ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

В 1944 році в Чикаго була укладена Конвенція про міжнародну цивільну авіацію [1] і створена універсальна міжнародна міжурядова організація Міжнародної цивільної авіації (ІКАО), метою і завданням якої є регламентація міжнародних польотів цивільних повітряних суден у міжнародному і національному повітряному просторах з метою забезпечення їхньої ефективності і безпеки.

Під егідою ІКАО було прийнято ряд договорів у сфері міжнародного повітряного права, зокрема:

I. Договори чиказької системи:

Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944 рік);

Статут міжнародної організації цивільної авіації (Чикаго, 1944 рік);

Угода про транзит міжнародними повітряними лініями, «про дві свободи повітря» (Чикаго, 1944 рік);

Про міжнародний повітряний транспорт, «про п'ять свобод повітря» (1944 рік);

Договір про відкрите небо 1992 року.

III. Договори варшавської системи:

Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень (Варшава, 1929 рік і Гаазький протокол до цієї конвенції 1955 року);

Конвенція про відповідальність авіаперевізника на міжнародних лініях (Варшава, 1929 рік).

III. Договори римської системи:

Конвенція про збитки, завдані іноземному повітряному судну і третім особам на поверхні (Рим, 1952 рік)

Додатковий протокол до конвенції 1952 року (Рим, 1978 рік).

IV. Договори про незаконне втручання в діяльність цивільної авіації:

Конвенція про злочини і деякі інші дії на борту повітряного судна (Токіо, 1963 рік);

Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаага, 1970 рік);

Конвенція про боротьбу з незаконними актами спрямованими проти безпеки цивільної авіації (Монреаль, 1971 рік і Додатковий протокол до неї 1978 року).

Відповідно до цих документів розроблені і застосовуються принципи міжнародного повітряного права, серед яких основоположними можна вважати такі:

- свободи польотів у міжнародному повітряному просторі;
- поваги суверенітету держави над її повітряним простором;
- забезпечення безпеки міжнародних повітряних сполучень та захисту повітряних суден від актів незаконного втручання.

Серед цих принципів найбільш важливим є принцип забезпечення безпеки міжнародної цивільної авіації. Підвищення ролі цивільної авіації в міжнародних перевезеннях пасажирів, вантажів і пошти, зростання інтенсивності руху на міжнародних авіалініях, швидкий розвиток авіаційної техніки тощо вимагають особливої уваги до питань міжнародно-правового забезпечення безпеки будь-яких польотів у повітряному просторі, включаючи польоти так званої міжнародної цивільної авіації.

Убезпечення цивільної авіації від звичайних експлуатаційних ризиків і навмисно здійснюваних диверсій та актів насильства є передумовою ефективного функціонування авіаційного транспорту як невід'ємної складової національної і світової економіки [2].

Міжнародно-правове регулювання забезпечення цивільної авіації має на меті заповнення прогалів і усунення недоліків у взаємодії відповідних норм національних правових систем за допомогою специфічного інструментарію міжнародного права, і водночас упорядкування такої взаємодії задля більшої ефективності правового регулювання в цілому, на засадах поваги до суверенітету держав.

Недолугість, неефективність міжнародно-правового регулювання забезпечення цивільної авіації і його міжнародного адміністрування відкривають шлях примусовому екстратериторіальному застосуванню відповідних норм національного права більш потужних держав за рахунок суверенітету і національних інтересів інших держав, зокрема і України.

Відтак, підтримання на належному рівні ефективності міжнародно-правового регулювання забезпечення цивільної авіації становить національний інтерес України і переважної більшості держав Світу. Це не є можливим без регулярного, комплексного наукового дослідження відповідної проблематики.

Проте, на сьогодні розвиток міжнародно-правових принципів і норм у сфері забезпечення цивільної авіації в цілому критично уповільнився, а на окремих напрямках – припинився, потребує активізації і корекції в рамках

системної правотворчої діяльності міжнародного співтовариства.

Тому принцип забезпечення цивільної авіації як норма міжнародного права загального змісту, відсутній у договірному міжнародному праві, і на даний час не склався у загальному міжнародному праві, неодмінно має бути закріплений і усталений у нині чинному міжнародному праві.

Література

1. Про міжнародну цивільну авіацію: Конвенція від 07.12.1994 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 40. – Ст. 2667.

2. Герасимов Р. О. Принцип забезпечення цивільної авіації у доктрині і практиці міжнародного права / Р. О. Герасимов // Держава і Право. – 2007. – С. 571–578.

УДК 504.5:629.735(043.2)

Дмитришина В. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнеєв Ю. В., к.ю.н, доцент

ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА АвіАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ

Україна має більше 30 цивільних аеропортів з твердим покриттям, які рівномірно розташовані по всій території країни. До цієї галузі також належить парк гелікоптерів. На сьогодні рівень використання цього виду транспорту значно зменшився.

Повітряний транспорт має великий вплив на атмосферу Землі. Газотурбінні двигуни літаків працюють на авіакеросині, хімічний склад якого дещо відрізняється від автомобільного бензину та дизельного палива кращою якістю з меншим вмістом сірки та механічних домішок. Проте головна маса відпрацьованих газів викидається повітряними суднами безпосередньо у повітряному просторі на відносно великій висоті, при високій швидкості та турбулентному потоці, і лише невелика частка – у безпосередній близькості від аеропортів та населених пунктів. Основними компонентами, які забруднюють довкілля, є: окис вуглецю, неспалені вуглеводні, окиси азоту та сажа. На режимах холостого ходу та при русі по доріжках, при заході на посадку у відпрацьованих газах суттєво збільшується вміст окису вуглецю і вуглеводів, але при цьому зменшується кількість окису азоту [1].

Найбільш небезпечним є надходження цих речовин у стратосферу, що може бути однією з причин руйнування озонового шару.

Зменшення кількості шкідливих викидів може бути досягнуто при підвищенні економічності двигунів, а отже - зменшенні кількості